

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejemani velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-številka 74.

Štev. 144.

V Ljubljani, v torek 28. junija 1898.

Letnik XXVI.

„Svoboda“ se jezi.

Nedavno temu je priobčil »Slovenec« notico pod naslovom: »Delavec pobegnil iz Trsta?«. Dasi stoji koncem tega naslova »prašaj«, moramo izjaviti, da smo prinesli dotično notico iz popolno dobro informiranega peresa, od osebe, ki »Delavca« in njegove »delavce« bolje pozna, kakor si oni misliti morejo, ali kakor bi bilo njim ljub. Zatoj lahko rečemo, da vest o »begu« ni baš iz trte izvita in da je bil ta beg že prav blizu uresničenja.

No, v svojo »obrambo« in da bi se v plemenitosti dvignil visoko nad nas, je prijavil gosp. Rok Drogenik v zadnji številki »Svobode« notico pod naslovom »Preranč veselje«. V tej notici nas je naravnost ožigosal za lažnjivce, obrekovalce in kar se še vsega jednacega nahaja v njegovi torbi.

Kakor časnikarjem in samo kot takim, to naj si zapomni g. Rok Drogenik, nam je odgovoriti na to sledeče:

»Delavca« »selivno narav« poznamo že precej časa in poznamo tudi motive, ki mu obešajo na vrat od časa do časa »potno torbo«, radi tega bi ne bilo prav nič čudno, ako bi se bil, za spremembo, preselil zopet na kako drugo mesto, recimo v hladneje kraje, kakor je Trst v poletnem času. Besede »pobegnil« danes še ne maramo n drobneje tolmačiti, storimo pa to lahko ob priliki, ako nas g. Drogenik hoče k temu prisiliti.

Nam ni najmanj do tega, da bi »Delavcu« izpodkopavali tla, ali da bi »uplivali« na »Delavčevega« tiskarja, s katerim mu želimo vedno najboljših odnošajev... to pa moramo izjaviti pred vsem slovenskim svetom, da »Delavcu«, kakoršen je zdaj, želimo in to v interesu slovenskega delavstva, prej ko prej — zadnje ure.

Urednik »Delavca« in »Svobode« se moti, ako smatra »Delavca« za »ojstro orožje slovenskih proletarcev« katero dela osobito slovenskim du-

hovnom veliko preglavice, v tem, ko smatra nas in naše somišljenike za »duševno podle pritlikovce«. Ako ima urednik »Delavca« le še kaj do- vzetnosti za lepo in pravo, mora nam priznati, ako tega že sam ne ve, da je »Delavec« oistro orožje zoper slovenske proletarce in njihov največji sovražnik. In zakaj? Ker vzgaja v »slovenskem proletarijatu«, v kolikor ga isti hoče poslušati in ubogati, demoralizacijo in ker jemlje in zatira v delavstvu vse prave idejale in pojme za kaj vzvišenega in tako pripravljaja priprostega človeka spretnega za slaba dejanja. Človek brez pravih t. j. verskih idejalov je kakor drevo brez listja in cvetu, suh, mrtev, brezupen. Takega človeka potrebuje le oni, ki ga hoče izkoristiti kakor mrtvo orodje, a ne ga osrečiti. In tacega menda želi slovenskega delavca — recimo poštenega delavca, ki si pošteno služi kruh in pošteno preživlja sebe in svoje — list »Delavec«, — zakaj, on že ve. In to je tista točka, v kateri smo si nasproti, ker moramo z žalostjo videti, kako se pogreza v blato duševne pokvarjenosti slovenski delavec, mesto da bi se dvignil na človeka vredno višino. Tega pa mi ne moremo mirno gledati.

In kako drugače naj bi nam delal preglavico list »Delavec«? Ali meni, da je duhovščini na čem drugem, nego na tem, da se godi delavcu zares dobro in ne samo navidezno; da slovenski narod, kakor i delavec sploh, dospe na ono stopinjo svoje, a zaslužene socialne vrednosti, kjer bode užival dobrote stvarjenja neoviran po iz- sesevalcih? Svobode, da svobode želimo delavcu, a ne one svobode, o kakoršni mu govore kakor o »fata Morgani« današnji socialni kolovodje a katere svobode mu niso še priborili ni za jedno pšenično zrno. Koliko dobrega pa ste storili že delavstvu s svojim ropotom in razbijanjem, z vedenjem, ki kaže, kako potrebni ste v prvi vrsti vi delavski kolovodje sami, olike in dobre vzgoje? Zdi se nam, da je stvar še dobro v istem tiru, kakor je bila, in tudi se nam hoče zdeti, da soci-

jalnega in delavskega problema posebe ne rešite vi s svojimi nazori in nauki. Za to nalogo je treba vse drugačnih močij!

V čem obstoji vaš načrt emancipacije delavskega stanu? Da vedno neutemeljeno zabavljate na duhovnike in slavite prave zatiralce delavskega stanu — židovske podjetnike. Značilno za vaš program je, da te pijavke vse človeške družbe z največjo prizanesljivostjo prezirate, od njih proč pa obračate pozornost delavca, po vaše »proletarce«, na duhovščino, češ, ona je kriva vsega zla, ki je prišlo, zdaj še le, v 19. stoletju, čez delavski stan. Duhovščina da skrbi za »pneum-čenje« (!) delavca ter zatira v njem zavest, da se mu zares »slabo godi«. Ni nam treba poudarjati, da hočemo mi sami, da izrazi delavec svojo nezadovoljnost ondi, kjer se postopa proti njemu nečloveški, in zahteva zboljšanja svojega stanja, nikdar pa nismo za tisto brutalno in surovo nastopanje proti sedaj še obstoječi avtoriteti nad delavcem pomočnikom, kakoršno se zlasti rado pojavlja med pristaši »Delavca«.

Mi bi nasprotno hoteli, da se napravi eksperiment, ako bi isti ne bil prenevaren delavskemu duševnemu in telesnemu blagru, namreč ta, da se delavec popolnoma odpove veri ter da za poskušnjo izstopi iz verskega zavetišča ter gre za svojimi socialistiškimi voditelji »Delavčeve« baže. Ali znate, kaj bi bilo, kaj bi postalo iz njega?

Prav to, za kar ga hoče kapitalistiški zistem: tovorna žival brez lastne volje, mašina, katera stoji v delavnici, dokler je za rabo, potem pa se jo vrže med šaro. In tako bi taval izgubljen po svetu in ne preostajalo bi mu družega, kakor doprinašati hudodelstva, ker vesti ne bi imela priori nobene in konec vesmi bi bil: zapor, vislice, samomor.

V to pa hočete privedi delavca vi, ker ga odtegujete veri, v zameno tega pa mu ne morete dati ničesar, kar bi bilo bolje, ker — sami nimate.

LISTEK.

Anastazij.

Spisal Ivan Grádar.

Časih zaidem skoro nevedé v skrite, pozabljene gostilne, za katere se navadno živa duša ne zmeni... Pravil sem zadnjič nekemu o nizki, temni sobi z očrnelimi stenami, o dolgem krčmarju s častitljivo brado, topimi, zaspanimi očmi in poludušenim, zamolklim glasom, o nedoločnih sencah, ki so plavale po stropu tiho in leno, kakor duhovi poslednjih gostov; — on pa rve je začudeno pogledal... »Kakó vruga!... Jaz še v svojem življenju nisem videl take gostilne...«

Na klopi v kotu je sedel človek z dolgimi, kuštravimi lasmi; z levo roko si je podpiral glavo, desnica pa je ležala leno na mizi.

»A to si ti, Anastazij!«

Vzdignil se je nerodno in mi stisnil roko... Njegove velike, rjave oči so gledale motno, nezadovoljno in samosvoje, kakor prej; kosti na

obrazu so mu izstopile še bolj in lica so nekoliko splahnela; nosil je redko, prezgodnjo brado svetle, zopernormene barve; obrvi so se mu zraščale nad nosom, na srednje visokem čelu pa se je kazala dolga prečna guba. Oblečen je bil precej slabo; suknja se mu je na hrbtu svetila in hlače so mu bile prekratke; pod vratom in za pestjo se je videla že umazana, obnošena srajca, kravata pa je bila zmečkana in odrgnena.

Sedel sem k njemu. Sprva se je zdelo, da sva bila oba nekako v zadregi. Krčmar je prihajal in odhajal, pila sva pozno v noč in vino naju je razgrelo. Anastaziju je stopila kri v lica, debela ustna so mu trepetala in v njegovih očeh je sijala posebna, čudovita svetloba. Govoriti je začel hitro in glasno; razkrival je v zmedenih, pretrganih stavkih vse svoje bolne, sanjarske, neizvedljive misli, s katerimi se je opajal in tolažil v onemoglem srdu na svojo nesrečo in žalostno usodo; iz vsake besede se je čul globok, bolesten gnjev do onih povprečnih, vsakdanjih, nevednih ljudij, ki so ga srečavali v elegantnih oblekah in z zabito srečnimi obrazi, kadar je taval po ulicah

sestradan in izgubljen, s povešeno glavo in stisnjenimi ustmi.

»— Vse sem vrgel raz sebe, — vse te malenkostne obzire, vsa dobrohotna opravičevanja, ki so me časih kljub vsemu še motila... časih, v kakem solnčnem trenutku... Nazadnje je res, — že sama moja eksistenca je satire dovolj, — ali vse, kar se je nabralo v meni v tem dolgem času, — to mora na dan... Čutil sem zadosti težko njihovo neusmiljeno roko in treba je, da tudi oni čutijo mojo... in moja roka, prijatelj, je zdaj prav takó neusmiljena...«

Ti si čital svoje dni veliko ruskih romanov in norveških... Glej, tam imam svoje najljubše sorodnike... v teh romanih... Bledi ljudje z velikim duhom in gorkim srcem, onemogli in izsesani od srda... padajo uničeni v grob in protestirajo... To je strašen protest, ki se glasi v zraku že od davnih, davnih časov... nesreča je samo, da se živa duša ne zmeni zanj... Zdi se ljudem, da ta bitja nimajo na našem svetu nikakega opravka... da so samo interesantni pojavi, ki vstajajo in padajo nejasni in komaj opaženi,

Izomikajte najprej delavca, izomikajte ga pravilno, potem govorite o njega svobodi. Dokler ga pa trgate iz rok cerkvi in ga odtujate vsaki za njegov blagor, če tudi ne za njegovo nadvladje nad vsako oblast potrebni se avtoriteti, ob enem pa ga tiščite pod ostro kolo kapitalizma, ki tare delavca na duhu in telesu, tako dolgo vas smatramo za najhujše sovražnike delavstva, za nje gove zapeljivce in hinavce, ki govoré tako, a mislijo drugače!

S tega stališča želimo smrt in to prejkó mogoče današnjemu »Delavcu« in »Svobodi«, kakor tudi vsem takim podajačem materialističnih narodnih in verskih sovražnikov našega slovenskega delavca.

Društva, vzlasti kmetijske zadruga.

(Na Boh. Beli govoril L. G.)

(Dalje.)

Pustimo pa Marijine družbe in obrnimo pozornost na ono vrsto družb, o kateri bi vam danes rad malo obširneje govoril, ozrmo se na

kmetijska društva ali zadruga.

Zadnji čas se v blejskem kotu veliko govori o zadrukah. Mnogo se je o zadrukah slišalo pri zadnjem shodu v Gorjah in v Gorjah so celo že sestavili osnovalni odbor, in je ondi zadruga prav za prav že ustanovljena!

Najprej me boste seveda vprašali: Kaj je zadruga? Zadruga je društvo, katero sklenejo kmetje jedne ali več občin iz tega namena, da si v denarnem pa tudi v duševnem oziru zboljšajo svoje razmere. Udje kake zadruga ne kupujejo semen ali žita ali otrobij vsak za-se, ampak zadruga kupi te stvari na debelo, in udje jih dobe veliko ceneje, kakor pa ko bi jih bili sami kupovali. Ravno tako udje zadruga ne prodajajo svojih pridelkov vsak posebej, ampak zadruga zbere vse pridelke, ki jih imajo udje na prodaj, in jih proda kolikor mogoče drago. In zadruga tudi res lahko drago proda pridelke, ker jih ne prodaja prekupcem, ampak kar s kakim velikim trgovcem stopi v zvezo. Ali naj kupčuje zadruga samo z nekaterimi rečmi, ali pa sploh z vsem, kar kmet prodaja in kupuje, to je pa težavno vprašanje, in o tem morajo odločiti razmere dotičnega kraja.

S skupnim kupovanjem in skupnim prodajanjem se lahko v občini v enem letu nabere par tisočakov več dobička kakor sicer. To se vidi po takih krajih, kjer že imajo kmetijske zadruga.

Razven tega zadruga tudi na mnogo drugih načinov skuša pomagati kmetu. Zadruga snuje posebno naprave, ki služijo v povzdigo kmetijstva, n. pr. sušilnice, stiskalnice za sadje itd. Jedino s pomočjo zadrug bi se pri nas moglo v polni meri uvesti umno kmetovanje, kakoršno nam priporoča časnik »Kmetovalec«, kateri se je našim kmetom že splošno priljubil. Naša posestva so navadno majhna, slabe »kajže«, kakor jih imenujemo. Celihi kmetij imamo že malo. Kako naj pa kajzar umno kmetuje? Zato ima tudi premalo sveta, ne samo premalo denarja. To ljudje sami priznajo. Radi bero »Kmetovaleca«, toda pri tem marsikdaj zmajujejo z glavo in pravijo: »To je vse lepo, pa ni za nas!« če se kmetje zvežejo v zadruga,

bodo pa lahko kmetovali, kakor ameriški farmovec.

Ko se pa v zadrugi nabere kaj več dobička, porablja se ta dobiček v korist občine. Ali se napravi s tem denarjem kaka potrebna občinska zgradba, ali se pomaga revežem, ali se kupi kako posestvo, ki bi sicer prišlo v tuje roke. Zadruga kupi tako posestvo in je da nazaj kakemu sorodniku prejšnjega gospodarja s tem pogojem, da bo dotičnik po letih plačeval zadrugi ono posestvo.

Velikanskega pomena je tudi, da zadruga lahko zavira žganjepitje in s tem veliko nesreč odvrne od občine. Kmetijska zadruga namreč lahko preskrbi po ceni dobro vino. Kakor je vinska cena letos, lahko zadruga udom dobi dobro vino po 24—30 kr. liter. Četrta litra bi torej veljalo kakih 6 ali 7 krajcarjev. Če se pa vino ta kup dobi, si bo skoro vsak raje kupil četrta litra vina, kakor osminko špirta. Saj jih je veliko, ki le zato žganje pijejo, ker je po ceni, in ki bi gotovo po vinu segli, ko bi bilo ceneje. In če zadruga preskrbi udom vino za nizko ceno, prav gotovo ne bodo žganja pili, ampak raje vino.

Morebiti mi bote pa ugovarjali, da je to samo lepa misel, in da bi ravno tako žganje pili, če bi bilo prav vino dober kup. Toda lahko pogledate po onih občinah na Kranjskem, kjer že imajo zadruga, in videli boste, kako zadruga lahko uduši in prežene špirit, če le hoče. V nekem kraju na Notranjskem so ustanovili zadruga in v enem letu je prišlo za žganje 2000 gld. manj daca, kakor poprej. Nekaj je bilo seveda pri tem vzrok, ker so tisto leto manj žganja pridelali. Toda če vzamemo, da bi kako leto toliko manj žganja spili, da bi prišlo v jedni dolini samo 1000 gld. manj daca, kakor druga leta, je to že strašanski razloček; in če je to provzročila zadruga, ji je občina dolžna večno zahvalo!

Skoro najbolj pametno je, če se v zadrugi hiši ne napravi gostilna, ampak se vino le tako toči udom, da je na dom jemljejo. To je pa zopet velika dobrot. Namestu da bi bila v nedeljo popoldne mati sama doma z otroci, kakor se žali bog le prevečkrat zgodi, bo ostal tudi oče doma in si bo raje ukazal iz zadruga prinesiti vina, kakor bi po gostilnah posedal in pijačo pol dražje plačeval. Tako bo ostala v nedeljo popoldne cela družina skupaj; žena in otroci bodo veseli in ne bodo več s strahom pričakovali, kdaj bo prilomil oče pijan domov. Na tak način zadruga v telesnem in dušnem oziru pomaga svojim udom.

Vzlasti zadruga lahko skrbi za to, da kmetijski domovi ne pridejo v nič. Kakor vam je znano, je tak gospodar, ki mu hišo prodajo, marsikdaj dvakrat nesrečen. Prva nesreča je to, ker ga zapodé iz rojstne hiše, ker jo mora prodati. Druga nesreča je pa, ker mora večkrat veliko ceneje prodati svoj dom, kakor je vreden.

Različni slučajji se utegnejo prigoditi, ko se kako posestvo proda za slepo ceno. Vse to bi preprečila zadruga. Zadruga bi skrbela za to, da bi se noben dom ne prodal za manj, kakor je vreden; in če bi kazalo, bi zadruga sama kupila dotični dom in ga izročila kakemu domačinu ali kakemu sorodniku prejšnjega gospodarja; ta bi pa zadrugi po malem izplačal posestvo, ako bi najedenkrat ne mogel.

podobni sencam v jesenskem večeru... Zanje ni rubrike pri nas, zato so nadležni in svet se jih otrisa ter jih odriva v stran... Posebna družina... kadar kdo izmed njih onemore in pogine, ostavi za sabo dokument, da je eksistiral... to se pravi, če ima časa dovolj; večina niti do tega ne pride... Tako so se rodila tista dela, ki jih čita človek o polnoči z vzburkano krvjo in krčecim se srcem... to je duh, ki je podlegel brezobzirni materiji... to, prijatelj, so protesti naše družine...

Jaz sem pričel pisati tragedijo in upam, da jo bo deset ljudij čitalo...«

Ni me pogledal ves čas naravnost v obraz, ustna so mu kipela in na licih se je prikazalo dvoje širokih rudečih peg... Ali hipoma je utihnil, pogladil se z roko po lasih in na obraz mu je leglo nekaj trudnega in mirnega...

»Ne misli, da sem sposoben še za kakoršnokoli delo... Vse to... to so same sanje in onemogla zavist... Zdaj iščem kakega mesta, da ne ostanem na ulici... Druzega zdaj zame ni več... in tudi ne potrebujem ne ničesar... Poj-

diva na cesto... jaz nisem navajen vina in zdi se mi, da sem pil preveč...«

Težko mi je bilo pri srcu in rad bi mu ugovarjal, toda domislil se nisem nikake priprave besede. Zunaj je sijala luna; Anastazij je stopal poleg mene z nejednakomernimi koraki, klobuk pa si je bil potisnil globoko na oči.

Iz Trbiža v Pontabelj.

(Popotna črtica. — Jos. Lavtižar.)

Del slovenskega Korotana, ki se razteguje od Trbiža do Pontablja, imenujejo kanalsko dolino. Širi se od izhoda proti zapadu ter meri po daljavi 25 kilometrov. To pot sem prekorakal letos 26. maja. Iz Trbiža sem odšel ob petih zjutraj ter dospel v Pontabelj opoldne. Hodil sem toraj ravno sedem ur. Prva vas so Žabnice, kjer stoji v dolgi vrsti precej hiš. Najlepše poslopje je ravnokar dozidani, ob cesti stoječi župnijski dvorec. Na severni strani vidiš nad vasjo župnijsko cerkev, ob koncu vasi na malej višini pa podružnico

Ud zadruga postane, kdor vplača določen delež. Kako naj bo velik ta delež, o tem se je treba dogovoriti ob ustanovitvi zadruga. Recimo, da bi bil delež 25 gld. Kdor torej vplača 25 gld., postane ud zadruga. Ni pa navadno treba, da bi precej vplačal vseh 25 gld., ampak dovolj je, da plača le kakih 5 ali 10 gld. koj, ko se vpiše. Načelstvo mu potem po razmerah določi, kdaj plača ostanek.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. junija.

Parlamentarni položaj v Avstriji.

Vsem krogom je znano, da si vlada sama prizadeva kolikor možno omiliti sedanje razmere in pripraviti pot parlamentarnemu delovanju v prihodnji jeseni. V to svrhu ima grof Thun pripravljenih več načrtov, toda večinoma vsi temelje na pogajanju s češkimi in nemškimi zastopniki. — Znano mu je sicer popolnoma, da ni mnogo nade, da bi tem potom dosegel kak vspeh, ker Nemci opetovano naglašajo, da se ne spuščajo v nikak razgovor, dokler se jezikovni naredbi ne vržeta mej staro šaro in ne nastopi status quo ante. — Grof Thun se ne strasi teh groženj, marveč se z vso resnostjo pripravlja na bodoče delo. Posvetoval se je že z raznimi vplivnimi osebami. Mej drugimi je bil pri ministerskem predsedniku grof Buquoy. Mladočeški klub se tudi resno pripravlja na to akcijo in je že izvolil zaupnike, ki bodo pri spravi konferenci zastopali češki narod. V ta odbor so odposlani posl. Engel, Herold, Pacak, Stransky, Brzorad, Kramar in Gregr. Nemci sedaj še niso izvolili izmej svoje srede nikogar, vender je še mogoče, da se omehčajo in posnemajo vzgled svojih sodeželanov.

Paragraf 14. je minulo soboto zopet nastopil svojo vlado. »Wiener Zeitung« objavlja danes cesarjevo naredbo na podlagi § 14. državnega osnovnega zakona, s katero se dovoljuje proračunski provizorij za drugo polletje 1898 ter se seveda vlada ob enem pooblašča, da sme v drugi polovici pobirati iste davščine, kakor v prvi polovici. Ta naredba je bila izdana minulo soboto. To je toraj prvi, seveda ne izvanredni sad vlade paragrafa 14., kateremu pa slede v kratkem tudi izredni sadovi, kakor novi sladkorni davek, preosnova uradniških plač in še nekatere druge zadeve.

Kvotna pogajanja so se za nekaj časa zopet razbila. Kot smo omenili, se tudi pri zadnji seji kvotnih deputacij ni dosegel prav nikak vspeh, ker sta obe stranki do konca vztrajali pri svoji prvotni zahtevi. Mažari zahtevajo za-se kvoto 31:9, za Avstrijo pa 68:1, mej tem ko avstrijski delegatje ne marajo o tem ničesar slišati in vztrajajo pri prvotno določenem sorazmerju 38:5 : 61:5. Te številke so dobili Mažari na sledeči način: Od svojih skupnih desetletnih dohodkov v znesku 2587 milijonov odbijejo vso doklado na obrtni davek, zemljiško doklado, točarino, regalni davek, davek od sladkorja in mesa ter prevozni davek v skupnem znesku 769½ milijona, toraj ostane za podlago izračunanja kvote samo 1877 milijonov. V Avstriji se po njih računu od svote 4012 milijonov odbije le 144 milijonov, tedaj pride v pošteev ogromna svota 3868 milijonov goldinarjev.

sv. Doroteje. Žabnice imajo precej visoko lego (810 metrov). Pod vasjo je majhno jezero, ker voda ne ve, kam bi se odtekala. Tukaj je namreč vodna meja med črnim in adrijanskim morjem. Ko greš dalje, prideš kmalu do potoka Fella — menda je to slovenska Bela — katera se izteka na Laškem v reko Tagliamento.

Toda predno zapustiva Žabnice, ozriva se še jedenkrat proti jugu. Od daleč pozdraviva cerkev na sv. Višarjah, ki sloni na visokem slemenu (1792 metrov). Tukaj je starodavna božja pot, kamor zahajajo romarji že nad 500 let.

Po potu bi bil rad začel pogovor z možem, katerega sem došel, pa bil je tako nezaupen, da nisem mogel ničesar izvedeti od njega. Kak razloček med ljudmi! Nekateri zgovorni in postrežni, drugi malobesedni in mnogokrat neprijazni. Dolina postaja vedno bolj ozka. Na solčni strani ni družega, kakor puste golice in strme skale, v senčnem kraju pa senožeti in gozdi. Vasica Ukve s starodavnim začrnelim zvonikom ima samo toliko prostora, da so male hišice stisnjene v kotlasti soteski. Tu pač ni govoriti o poljedelstvu

Umevno je, da so avstrijski zastopniki z največjo odločnostjo odbili tak predlog, ki je vse drugo nego pravičen. In vendar je še mažarska deputacija imela v svoji sredi moža, ki tudi s takim načinom ni bil zadovoljen ter je vsled tega odložil mesto v odseku sedmerih članov. To je bil ogerski poslanec Horanszky, mesto katerega je bil potem v odsek izvoljen poslanec Pulszky. Na ta način toraj ni bilo mogoče nikako sporazumljenje mej obema deputacijama in pogajanje se je razbilo, oziroma odgodilo do meseca septembra. Jedinu tej želji so ustregli Mažari, da so prepustili svoje elaborate naši deputaciji, da jih do prihodnjega posvetovanja, ki se vrši v Budimpešti, natančno prouči in stavi potem primerne nasvete.

Brissonovo ministerstvo. Po skoro štirnajstidnevni ministerški krizi dobi Francija vendarle novo ministerstvo, kateri bo načeloval radikalec Brisson. O njegovih novih možeh smo že nekoliko govorili. Novi kabinet še sicer ni gotov, ker Cavaignac in Viger še nista oddala določne izjave, vendar že sedaj govore sploh o »Dreyfusovem ministerstvu«, v katerem bode zastopana vsa radikalno-socijalistična klika. Včeraj popoldne je Brisson zbral okolu sebe vse svoje može ministerske kandidate in pri tem posvetovanju so se razmotrivala vprašanja, ki se morajo rešiti pred sastavo kabineta. Prva točka je osebna dohodnina, ki jo hočejo ugodno rešeno imeti v prvi vrsti socijalisti, potem znižanje carine na žito, kar je *conditio sine qua non* za kandidata Vigerja, in pa Dreyfusova afera, katero hoče imeti pojasneno bodoči vojni minister Cavaignac. Od vseh tega posvetovanja je odvisna sestava Brissonovega kabineta.

Ministerska kriza v Italiji se je v resnici pričela še le v nedeljo, ko je kralj Umberto definitivno vsprejel ostavko Rudinijevega ministerstva in oficijelno naročil generalu Pellouxu, naj sestavi nov kabinet. Seveda traja kriza že kakih štirinajst dni, toda kralj je še omahoval, nadejajoč se, da se Rudini konečno vendarle premisli in vstraja na dosedanjem mestu. Mej tem časom pogajal se je kralj tudi s senatorjem Finalijem ter dosedanjim zunanjim ministrom Visconti-Venosto, toda ta dva moža nista mogla ustreči njegovi želji, ker se jima ni posrečila sestava, kakoršno sta želela. Sedaj se je obrnil kralj na generala Pellouxu, o katerem misli, da bo v tem oziru bolj srečen. Ta mož šteje že blizu 60 let in je bil že v enem prejšnjih Rudinijevih ministerstev, kakor tudi v Giolittijevem kabinetu in sicer vselej kot vojni minister. Z razmerami v zbornici je prav dobro poučen in namerava ustanoviti novo vlado na kolikor mogoče široki parlamentarni podlagi. Akoravno je po stanu general, vendar ne namerava uvesti »voj-reakcionarnega« regima, marveč se hoče kar največ oslanjati na levico. Seveda se tak kabinet ne more vzdržati na površju, kajti večina je še vedno odločujoča, akoravno se pojavljajo sem ter tje slučaji, da podleže v boju z levico.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. junija.

(Praznik sv. Petra in Pavla.) Jutri v praznik sv. Petra in Pavla bode presvetli gospod knez in

in škof govoril v stolni cerkvi dopoldne ob poln desetih. — Kakor druga leta bode tudi letos ta dan v stolnici sv. Rešnje Telo izpostavljeno od šestih zjutraj do poludne in popoldne od dveh pa do končanih litanij. To očitno češčenje presvetega Rešnjega Telesa na dan sv. Petra in Pavla so Ljubljančani zaobljubili ob veliki nesreči za ljubljansko mesto, katere sedanji rod ne pomni več. Leta 1774, tisti dan pred sv. Petrom in Pavlom, je grozen požar vpepelil velik del ljubljanskega mesta. Začelo je goreti v Krakovem, kjer je ogenj uničil 51 hiš; od tam se je ogenj zanesel na drugo stran Ljubljanice in končal okrog Št. Jakoba 58 hiš. Pogorel je ves nekdanji jezuitski kolegij, pri cerkvi sv. Jakoba stolp, zvonovi in podoba pri velikem oltarju. — Da bi Bog v prihodnje milostno varoval mesto take strašne nesreče, so meščani zaobljubili očitno češčenje presvetega Rešnjega Telesa na dan sv. Petra in Pavla v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani! Ljubljana! Ne pozabi svoje nesreče in svoje obljube!

(Za pokojnega cesarja Ferdinanda) je opravil danes presvetli knez in škof ljubljanski v stolnici pontifikalno sv. mašo-zadušnico, kateri so prisostvovali načelniki raznih civilnih in vojaških oblastev. Mej drugimi sta bila navzoča dež. predsednik ekscelencja baron Hein in deželni glavar Oton Detela.

(Iz Novega Mesta.) Učiteljstvo novomeškega okrožja je imelo 22. junija v Novem Mestu konferenco, s katero je združilo slovesno praznovanje petdesetletnice cesarjevega vladanja. Lepa v svoji vrsti je bila ta slavnost, da jej ne bo z lepa jednake, saj na Kranjskem ne. Tukaj se je krasno kazala in naglašala vzajemnost med posvetnim in duhovniškim učiteljstvom: fračiškani-učitelji in posvetni ljudski učitelji — vsi so tu lepo in složno sodelovali. Pri frančiškanih je bila slovesna sv. maša, ki jo je imel mil. gosp. prošt dr. Seb. Elbert, asistovali so oo. frančiškani-učitelji, petje in orgljanje je preskrbelo učiteljstvo — sami učitelji, oziroma nadzorniki njih šol so vse napravili. V čitalnici, v lepo okrašeni dvorani je bila potem slavnostna seja. Slavnostni govor je imel g. nadučitelj žužemski. Učiteljstvo je bilo v polnem številu navzoče. Po govoru se je vse navzoče učiteljstvo — in gostje tudi — zapisalo lastnoročno v spominsko knjigo. Ob 1. uri popoldne je bil v gostilni gosp. Schwarca banket. Med banketom je svirala novomeška godba. Napitnic in govorov in veselja je bilo slišati in videti dosti. Govorili so učitelji, okrajni šolski nadzornik, okrajni glavar, novomeški župan, ravnatelj dr. Detela, ki so napivali Avstriji in učiteljstvu — vsi navdušeno. Posebno pozornost je vzbudil nagovor novomeškega prošta dr. Seb. Elberta. Oziraje se na cesarjevo vodilo in geslo: »z združenimi močmi« je povdarjal, da se mora to geslo uveljaviti tudi pri vzgoji mladine. Po vzoru prvega pedagoga Gospoda Jezusa Kristusa se naj vsi ravnavajo in »z združenimi močmi« delujejo pri vzgoji mladine stariši, duhovniki in učitelji. Ako bodo vsi ti trije faktorji storili svojo dolžnost, bo dobra vzgoja mladine; to delovanje bo blagotvorno za mladino, za narod, za državo; ako bodo vsi poklicani faktorji-pedagogi vršili

skemu Leonidu in njegovim tovarišem. Velikansk bronast lev leži na marmornatem podstavku. Iz oči se mu utrinjajo zadnji bolesteri pogledi, ker mu tiči v srcu odlomljena sulica.

Stopiva sedaj v trg Malborghet, ki ni daleč proč. Visoko se dviguje zid cerkvenega zvonika, katerega krije nizko priprosto nadstrešje. Med hišami ste dve večji poslopji, ki spominjate z beneškimi okni, da nismo daleč od Laškega. Trg se je imenoval nekdanj Bonborgheto. Ko so ga pa leta 1616 Benečani razdejali, dobil je ime Malborgheto. Prijazni župnijski upravitelj g. J. Eichholzer mi je razkazal cerkev, ki ima dve ladiji in kamnite altarje. Na koro sem ogledal tudi nad 200 let stare orglje, katere je izdelal nek laški mojster. Ohranjene so še precej dobro. Ko se oglašé po prostorni cerkvi (kričeča intonacija), je mahom pri meni kopica šolskih otrok, ki bi bili radi peli. Toda mudilo se mi je naprej in prav žal mi je bilo, da jim nisem mogel narediti tega veselja. Ogledam še Schnableger-jev gaj (park) in običnem lepo vrejeno strugarsko šolo, potem pa urno dalje, da se vidi še kaj družega.

(Konec sledi.)

svojo nalogo skupno in v lepi slogi, bodo jednokrat tudi lahko stopili pred sodnika svojega — prvega pedagoga Gospoda Jezusa Kristusa. — Vse je bilo navdušeno, vse veselo. — Ta dan ostane gotovo vsem navzočim v trajnem spominu.

(Izlet »Glasbene Matice« v Zagorje) se je obnesel res prav sijajno. Bilo je krasno jutro, ko privede izletnike dolgočasni mešanec na Zagorsko postajo; zato pa je bilo veselje tem večje ondi pri pozdravu g. Weinbergerja v imenu občinskega odbora (prav za prav v imenu slovenskega obč. odbora, ker župana Morscherja z njegovimi nemčurskimi tovariši ni bilo nič videti. Ja freilich! »Warum den grad nach Sagor?« Kot bi bilo to motenje posesti na domačih tleh!). — V imenu dolge vrste »Zagorskega Sokola« in »Slovenskega kat. del. društva« se oglasi g. starosta Maner in g. župnik Gross. Zagorske gospice in deklice v narodni noši so došlim gostom pridno delile šopke. Navdušenje je priklopelo do vrhunca, ko je kot odzdrav »Matice« v tej divni, romantični dolini od sinjih skal odmevala veličastna pesem »Lepa naša domovina«. Slovenska trobojnica je ponosno vihrala visoko nad sotesko, ki vodi v prijetno zagorsko dolinico, topiči so mogočno grmeli na skalnatih vrhovih. Pri slavaloku pred hišo Maurovo pozdravi »Matice« v imenu zagorskega narodnega ženstva gdč. Burgarjeva, predsednica gospa Jenkova odzdravi v laskavih besedah. Ob 9. uri je bila maša za izletnike, pri kateri je pel pevski zbor »Glas. Matice«. Po lepi zagorski cerkvi pač še ni odmevalo tako krasno petje, in našim novim orgljam se niso kmalu izvabliali tako mili do srca segajoči glasovi. Dasi je šlo nad tristo izletnikov iz Zagorja, bilo je dovolj voz na razpolago. Res divna bila je vožnja v poldrugo uro oddaljene toplice Medijo. Nekaj romantičnega je pač Piramidska dolina. Lep slavolok je stal na Lokah in pod Sv. Jurjem, kjer je čakal izletnike Aržiški občinski odbor. V Mediji se je razvila prava ljudska veselica, ker privrel je narod iz vse okolice poslušat veličastno petje slavnega pevskega zbora, ki je navzoče s svojim petjem kar očaral. Predsednik g. svetnik Vencajz je zahvalil navzoči narod, da je v tako obilem številu počastil »Glasbeno Matico« in s tem pokazal, da ve ceniti lepo slovensko pesem. Zagorski kapelan pa je proslavljal slovensko pesem, češ, pesem je tista moč, ki družji različne stanove, različna prepričanja v jedno veselo družbo. Umetna pesem pa izvira iz narodne poezije, v kateri se zrcali duša in plemenito srce slov. naroda. Slovenska narodna pesem, katera se lahko meri z narodnimi pesnimi oholih sosedov, kaže, da naši pradedje niso bili narod težakov, ampak junaki, ki so živeli v duševnem in gmotnem blagostanju. Ta najdražji narodni zaklad pa propada, ker narod propada. Slovenska Glasbena Matica pa ga je vzela v varstvo, ga čuva in goji. Ona je ognjišče, okoli katerega se zbira ves slovenski narod. Naj bi vladala taka jedinstvo, taka sloga vedno tudi na drugih poljih, v političnem in gospodarskem življenju med Slovenci, potem bi kmalu zasijala lepša zvezda na slovenskem obzorju, in slovenska pesem bi še vse lepše donela po slovenskih dolinah in hribih. Sokolov podstarosta, g. poštar Modic, ki se je z gospodom Maurovom posebno trudil za slovesen sprejem, je v krepkih besedah nazdravil koncertnemu vodji gospodu Čerinu, ga zahvaljeval za ves njegov trud in mu čestital na lepem vspehu. Le prehitro prišel je čas ločitve in drdrali smo zopet proti prijaznemu Zagorju. Zavedni zagorski narodnjaki so spremili Matico tudi na postajo, kjer so glasno petje, naudušeni živio- in na zdar-klici naznanjali bratsko slovo. Kako pa so se obnašali mokrači, vprašali bodete radovedno? Ko smo odhajali v Medijo, zbrali so se v precejšnjo tolpo, delali surove opazke in s tem kazali, kaj se uče pod hruško. Govorilo se je tudi nekaj o kamenju in gnjilih jajcih, pa ostalo je, kakor vedno, le pri besedah. Zvečer pa smo slišali izpod hruške divje rjojenje, ki pri njih nadomestuje slovensko pesem. Posebno veselo znamenje pa je, da je ta dan slovenska pesem družila obe narodni stranki, med katerima je vladala pred spravo večja napestost, kot drugod po Slovenskem. Le tako mogla je dobiti toliko moč židovska socialna demokracija med delavci in celo med kmeti, le na ta način si razlagamo nemčursko večino z nemškim županom, kateri možje se udeležujejo sej, ko se gre za koristi židovskega rudnika, za domače koristi pa se malo menijo. Prepričani smo, ako se

ampak le o živinoreji. Ovce in koze, to je menda lastnina ubogega ljudstva. Po leti so stanovanja večinoma prazna, ker so prebivalci pri živini na planinah. In čujte! V teh višavah je sozidal glasoviti nemško-židovski »Schulverein« nemško šolo za slovensko deco! Ako ste tako usmiljeni, dajte jim raje kruha, po katerem kličejo, materni govor pa jim pustite v miru.

Kmalu se prikaže na precej visokem griču močno in obširno zidovje. To je trdnjava (šance), v kateri biva topničarska posadka. Okolica je posebno pripravna za obrambo v vojskinem času. Na nasprotni strani stoji gora »Kogl«, ki dopuščá med trdnjavo samo toliko prostora, da teče vmes voda Fella in da se vije skozi cesta. Iz zidovja pa zijajo na obe strani pogubne odprtine, ki hranijo v sebi žrela topov. Tu čaka smrt sovražnika, ako bi si skušal prisvojiti zavarovani kraj. Leta 1809 se je na tem mestu upiral Francozom pogumni avstrijski stotnik Hensel z 200 vojaki. S to peščico je zadrževal 15., 16. in 17. maja celo vojsko. Še le potem, ko je obležalo nad 3000 Francozov, padel je tudi Hensel in 162 vojakov. Lep spominek je postavljen blizu ceste avstrij-

zagorski združeni narodnjaki resno lotijo dela na narodno-gospodarskem polju, da se bodo razmere prav hitro spremenile in Zagorje bo postal kraj z najbolj razvitim in živahnim narodnim življenjem.

(Izpit v šoli »Glasbene Matice«) se bodo vršili letos po sledečem redu: V četrtek, 30. junija, ob 4. uri popoldne klavir in gosli gojencev g. učitelja Vedrala, ob četrt na 6 klavir in čelo gojencev g. učitelja Juneka, ob 6. uri teorija in harmonija, zatem solopetje in klavir gojencev gosp. učitelja Čerina; v petek, 1. julija, o 5. uri popoldne klavir gojencev učiteljice gđ. Praprotnikove in gđ. Razergerjeve, ob 6. uri solo-petje in za tem klavir gojencev g. šolskega vodje Gerbića; v soboto, 2. julija, ob 5. uri popoldne klavir gojencev g. učitelja Hoffmeistera. — K tem izpitom uljudno vabi stariše in sorodnike gojencev ter ljubitelje glasbe. Odbor »Glas. Matice«.

(Na slovenski c. kr. nižji gimnaziji v Ljubljani) [Beethovenove ulice št. 6] se bode vršilo vpisovanje v I. razred v nedeljo dne 10. julija od 8. do 12. ure dopoldne. Zvunanjski se lahko tudi pismeno oglase s tem, da pošljejo ravnateljstvu svoj rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 3 gl. 30 kr. vsprejemnine. Vsprejemne izkušnje se prično dne 16. julija zjutraj ob osmih pismene, popoldne ob treh ustmene.

(Iz št. Jerneja.) 27. junija. Neutrudljivemu prizadevanju orožnikov se je naposled vendar le posrečilo, zaslediti in vjeti tukajšnjega poštnega tatu, ki je farni domačin. Našli pa niso pri njem na domu le na pošti ukradene svote denarja, kateri je manjkalo okoli 50 glđ., ampak tudi mnogo drugega ukradenega blaga: strojenih kož, masti, žita i. dr. Bil je toraj zelo nevaren in, kakor je hišna preiskava pokazala, pretkan uzmovič, ki je doprinesel mnogo večjih in manjših tatvin, katere sam priznava. Pravica, kateri je prišel v roke, mu bo pač odmerila zasluženo kazen.

(Rudeči pogreb.) Iz Trsta: Minule dni je umrla v Trstu soproga znanega rudečkarja Učekarja. K pogrebu niso klicali duhovnika, peljali so žensko ven, kakor — pelje mesar meso v mesnico. Pogreb so spremljali sami rudečkarji z rudečimi znamenji in rudečimi cveticami. Zroč ta prizor našega časa smo se čudili, kako da rudečkarji pri pogrebu niso imeli kar rudečih hlač, ali pa da bi bili oblečeni popolno v rudeče. Čudnega bi to ne bilo nič. Ako sijamski kralj zida svojemu konju palačo, zakaj bi umrla soproga rudečkarskega kolovodje, katere ne spremlja na zadnji poti duhovnik v — črni halji, ne imela spremljevalcev v rudečih hlačah. Saj živimo v dobi ekstremov in — prismodarij!

(Nova kavarna.) Pretečeno soboto otvorila se je popolnoma nova kavarna g. Krapeša. Vse lice kavarne je urejeno po jugoslovanskih motivih, katere je izbral arhitekt g. Ivan Jager. Slikarska dela, kakor mizarska so izvršena po njegovih načrtih — res prav mojstersko; prva po g. Trdan-u, mizarska pa po g. Josipu Primožič-u, za katera je ta deloma vse načrte sam napravil. Gosp. Krapeš žrtvoval je mnogo, da si je uredil tako kavarno in ker je g. Krapeš tudi vrl Slovenec, za to pač zasluži naše podpore. I tu naj velja izrek: »Svoji k svojim!«

(Musica sacra.) V sredo (praznik sv. Petra in Pavla) pontifikalna maša v stolni cerkvi ob 10. uri: Tretja instrumentalna maša, zložil B. Hahn, graduale in offertorium zložil dr. J. Benz. — V mestni cerkvi sv. Jakoba vel. maša ob 9. uri: Missa Immaculata zložil Rott, graduale Leitnerjev, offertorium Treschev.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 28. junija. Včeraj se je sešel ministerski svet ter sklenil izdati odlok, s katerim se dovoljuje proračunski provizorij.

Dunaj, 28. junija. »Wiener Zeitg.« objavlja cesarsko naredbo z dne 25. t. m., s katero se vlada na podlagi § 14 pooblašča, da sme od 1. julija do konca decembra letos pobirati dosedanje davščine.

Dunaj, 28. junija. »N. F. Presse« poroča, da so dobili včeraj v Pragi bivajoči ruski gostje Andronikov, Vaclik in Prokorjev miglje od policije, da je namen njih bivanja v Pragi po dovršenih slavnostih dosežen, da naj torej Prago zapuste. Vsled tega so danes omenjeni Rusi zapustili Prago.

Budimpešta, 28. junija. Tukajšnji listi poročajo z Dunaja, da je ministerski predsednik grof Thun uvidel, da s tem parlamentom ne more vspešno delovati, ter da ima zaradi tega že izdelane in od cesarja potrjene načrte za svoje delovanje. Thun ima oblast od vladarja, da razpusti po leti meseca avgusta državni zbor, potem izda odlok, s katerim se vse notranjestvariprepustčajo deželnim zborom, le skupne stvari bodo spadale v delokrog državnega zbora. Volitev za državni zbor se bo vršila po deželnih zborih, peta kurija bo odstranjena. Grof Thun upa, da tem potom dobi parlament, ki bo dognal nagodbo z Ogersko. Ako bi se pa to ne zgodilo, tedaj avstrijska vlada sklene z ogersko le trgovinsko pogodbo.

Budimpešta, 28. junija. Oficijozni listi morajo priznati, da so bili njih napadi na črnogorskega kneza neosnovani, ker jih ni objavil uradni črnogorski list »Glas Crnogorca«, marveč nek radikalen srbski list »Srbobran«. Take blamaže ti oficijozni listi že dolgo niso doživeli, dasi blamaža ni njih slaba stran.

Budimpešta, 28. junija. Potom najvišjega reskripta je zbor preložen do 6. septembra.

Praga, 28. junija. Izvrševalni odbor češkega državnoborskega kluba je določil pri posvetovanjih z vlado glede poravnave z Nemci poslance: Brzorad, Engel, Gregor, Herold, Kramar, Pacak in Stransky.

Levov, 28. junija. Ministerski predsednik kot notranji minister je v sporazumu s pravosodnim ministrom proglasil obsedno stanje za politična okraja Limanowa in Novi Sandec. Za hudodelstva umor, rop, požig in javno nasilstvo se vporablja § 85 kaz. zakona.

Celovec, 28. junija. Državnemu nemško-nacionalnemu poslancu Lemischu se je na sinočnem dobro obiskanem volilnem shodu slabo godilo. Demokratje so mu zelo ugovarjali in konečno je zaupnico vjel le s štirimi glasovi večine.

Bolzan, 28. junija. Za jutrajšnji shod je tukajšnja vojaška garnizija pripravljena. Govori se, da pride 20.000 vdeležencev dati zadoščenje po liberalnih listih tako ostudno napadenemu tridentskemu škofu.

Olomuo, 28. junija. Mestni zbor je prepovedal slavnostni sprevod vdeležnikov Palackejeve slavnosti škozi mesto, ki je bil nameravan za 3. julija.

Pariz, 28. junija. Imena članov novega Brissonovega ministerstva objavi danes uradni list, to pa radi tega, ker Peytral želi, da podpiše dekret glede reorganizacije borze še dosedanji finančni minister Cochery.

Berolin, 28. junija. V volilnem okraju Siegen je zmagal krščanski socijalec Stöcker.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

Z bojišča ni nič novih poročil. Razni ameriški in angleški listi objavljajo le obsirna poročila o zadnjih »bitkah« pri Juragua in Sevilla, v katerih je skupno padlo komaj 30 mož in je bilo le nekaj več ranjenih. Naglašali smo že, da tu ni govora o kaki večji bitki, marveč so se le sprijele manjše

patrolujoče čete, broječe le kakih 200 mož. Vendar pa so Amerikanci pri teh praskah uvideli, da znajo Španjci mnogo bolj meriti in da se ne ustrašijo, kakor njih nasprotniki, vsakega šuma.

Poleg tega pečajo pa se časniki tudi s španskim in ameriškim brodojvom, katera oba imata namen bombardovati obrežje. Špansko brodojvo pod poveljstvom Camarovim, jadra baje proti San Francisco, Sampson in Schley jo pa skupno udarita proti Španiji in tam pričneta usodno bombardovanje.

Takim poročilom seveda nihče ne more verjeti, ker bi bili taki koraki sedaj popolno nezmišelnost in imata Španija in Amerika sedaj dovolj nujnejega posla.

Madrid, 28. junija. Pred Havano so sedaj tri križarke in jedna vojna ladija, pred Santiago de Cuba je pa 43 ladij.

New-York, 28. junija. Uradno poročilo generala Wheelerja o boju pri Ambusrade se poroča, da imajo Amerikanci 22 ubitih in 70—80 ranjenih. Španjci so čudovito dobro merili in živahno streljali.

New-York, 28. junija. »Tribuna« poroča, da jadra admiral Camara proti Hawai in San Francisco.

Washington, 28. junija. Oddelek za mornarico naznanja, da se je poveljnik Watson združil s Sampsonom ter prevzel vrhovno poveljstvo nad celim brodojvom, obstoječim iz oklopnice in križark, ki mora nemudoma proti španskemu obrežju.

London, 28. junija. Dopisnik Reuterjevega urada poroča iz Manile 23. t. m.: Položaj je dosedaj nespremenjen. Vstaši nimajo nikakega vspeha pri svojih podjetjih. Domači časniki pozivljajo domorodce, naj se pridružijo Španjem. Ameriška ekspedicija še ni dospela iz San Francisco.

450 1-1

Potrtim srcem javljamo sorodnikom in znancem pretužno vest, da je danes naš preljubljeni soprog, oziroma oče in brat, gospod

Jožef Jezeršek,
bivši c. kr. poštar in posestnik,
po daljši mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb predrazega rajnega je bil danes, 28. t. m. dopoldne, pri župni cerkvi sv. Janeza na Trati.

Sočutja prosijo:
Ivana Jezeršek, soproga. — **Ivanka, Mici,**
hčerki. — **Gregor, Janez, Valentin,** bratje.
Gorenjavas, 28. junija 1898.

Umrli so:

26. junija. Ivan Kozjek, posestnik in starinar, 83 let, sv. Petra cesta 46, Gangraena senilis.

V otroški bolnišnici:

25. junija. Valentin Galle, delavčev sin, 2 1/2 leta, jetika.

26. junija. Albert Borštnar, delavčev sin, 1 leto, Bronchitis chron.

V bolnišnici:

24. junija. Jernej Otrin, gostač, 73 let, Cystisis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24. urah v milim.
27 9 zvečer	731.3	17.6	sl. sever	jasno	
28 7 zjutraj	733.1	16.6	sr. jvzh.	jasno	19.8
2. popol.	733.5	25.3	sr. zah.	del. oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 18.6°, za 0.3° pod normalno.
Včeraj do in popoldne nevihta in ploha.

Stanarinske knjižice
za stranke z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 glđ. v

Katol. Tiskarni v Ljubljani.

V kavarni „Mercur“
na Mestnem trgu v Ljubljani
od 1. julija t. l. nadalje

črna kava . . 10 kr.   čaj . . . . . 10 kr.
bela kava . . 10 kr.   malinovec . . 10 kr.
limonada . . 10 kr.

K obilni vdeležbi uljudno vabi in točno postrežbo zagotavlja
Mihajlo Marcolini, kavarnar.

3 1 451

najboljše dietične in osvežujoče pijače,

preskušene pri želodčnih in črevesnih katarh, obistnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo največkrat zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo** pri karlovarjskem in drugih kopeliških zdraviljenjih in kot **poznejše zdravilo** po 1 26 kopeljih v trajno porabo. (VII.)

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Melusine-ustna in zobna voda deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 166 (15) 2

lekarna pri **Mariji Pomagaj M. Leustek** v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

☛ **Telefon št. 68.** ☚

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem zapričel v Trstu trgovino za

komisijonalno in špedicijsko poslovanje.

Naročila, in sicer mala v pošiljatkah po 5 kg. po pošti, in od 30 kg. naprej pa po železnici, izvrševal bom točno in ceno.

Razpošiljal bom razen kolonijalnega blaga tudi druge na trg spadajoče stvari, kakor: **sadje, zelenjavo, ribe** i. dr. Pečal se bom z razprodavanjem domačih pridelkov, s prejetjem blaga v svoja skladišča, dajal na ista naplačila in posredoval dotično prodajo na korist lastnika.

Trgoval bom tudi **z vinom na debelo.**

Sprejemal zastopstva trdnih — za konkurenco sposobnih — trdk in polagam za to kavicjo.

Nadejaje se, da se me sorojaki domislijo, ostajam odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

294 37-11 v Trstu, ulice S. Francesco št. 6.

Dijak, dobro izvežban v glasbi,

želi podučevati **na klavir** in kako pevsko društvo petje in sicer takoj ali med počitnicami po skromnem plačilu.

Več se izve pri upravnistvu.

Jožef Kavčič,
orglarski priprav.

Poletno stanovanje!

V Selu na Breznici, 10 minut od postaje Žirovnica, blizu Bleda na Gorenjskem, je oddati

več novo mebliranih sôb.

Ondi se tudi vedno dobé **gorka in mrzla jedila, pristno dolensko in istrijsko vino ter Koslerjevo pivo.** — Gospodom turistom in izletnikom priporočam sôbe za prenočišče.

425 6-3 **Egidij Jeglič, posestnik.**

Na prodaj sta

2 odprta dvosedežna koleselja in 300 metrov rudniških relsov, 2 koritasta nagibalna voza s pragovi, švedri in žebli.

Povpraša naj se pri **L. Stricelju**, trgovcu s premogom (na starem bolniškem vrtu). 445 1-1

Na prodaj sta

dva križeva pota

jeden 95 cm visok, velja gl. 65—

drugi 150 „ visok, velja „ 250—

pri **Fr. Toman-u**, podobarju in pozlatarju v Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 446 1-1

Novi sladkor

v tabletah (Sacharin) v tabletah

Štev. 9 (po 2000 tablet na 1 Ko) 17.50
1 kos = 9 deka sladkorja gl.

Štev. 5 (po 2000 tablet na 1 Ko) 23.—
1 kos = 15 deka sladkorja gl.

prodaja, dokler zadošča zaloga, tvrdka

T. HOLLA, Praga-Žižkov

Husova třida č. 57. 439 5-2 Telefon št. 2049.

Trgovski pomočnik,

izučen za mešano blago, 21 let star, zmožen slovenskega in nemškega jezika, išče primerne službe. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod naslovom **A. C., poste restante, 1550. Sv. Jurij na Ščavnici.** 430 2-2

Podobarski pomočnik,

kateri je vajen dobro zrezovati renesanc-ornamente in zraven tudi zlatiti, se **takoj sprejme pri**

Josipu Grošelj-u,

14 5-4 podobarju v Selcih.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železolitni in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizarška, tesarška, kovaška, ključničarska in usnjarska orodja.

Štedilniki, peč. kovanje in valano železo, vsakovrstno kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, štorje za strop.

Zaradi opustitve trgovine oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 57

And. Druškovič

Mestni trg št. 9./10.

Dratence in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščevina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfanasta, bakrena, cinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in gnojnico. Svetilke in kovanja za košije. Vsakovrstne ključalnice, mesingaste kljčke, pante in zapah. Ledene omare in pipe za pivo. Kroglice in keglje za kegljanje itd. itd. itd.

Zaloga biciklov!

Najboljše vrste kolesa

tu- in inozemskih tovarn (Peugeot, Brennabor, Liglet Cycle „American“ in druge)

priporočata podpisanca po kolikor mogoče nizkih cenah.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se bodo točno, solidno in po nizki ceni izvrševala.

Cenike razpošiljava na zahtevanje.

Z velespoštovanjem 206 20-16

Bohinec & Majcen,

Dunajska cesta št. 5.

☛ Ondi je tudi mehanična delavnica. ☚

Tomo Tollazzi v Logatci

priporoča svoja

raznourstna vina

po najnižjih cenah. Na zahtevanje pošlje tudi frankovane vzorce. 44 2-1

Izredna prilika za skrajno ugoden nakup!

Dovoljujem si velečast. p. n. občinstvu vljudno naznaniti, da prodajam vso svojo zalogo

juvelov, zlatnine in srebrnine,

mej temi tudi zadnje novosti, od sedaj nadalje za kupno ceno in tudi pod njo.

Velespoštovanjem

404 5

J. KAPSCH, juvelir v Ljubljani.

Edino pravo

originalno plzensko pivo

je le ono iz **meščanske pivovarne v Plznu**, ustanovljene l. 1842.

Edino to je bilo odlikovano na vseh razstavah, kjer je bilo izloženo, z najvišjimi počastnimi znaki.

Telefon št. 90.

Zastopnik: **Ivan Gorup** v Ljubljani.

Vsled odborovega sklepa v slavnostni seji, na predlog gosp. odbornika »Glasbene Matice« Ivana Vencajza, razpisuje »Glasbena Matica« v Ljubljani

dve jubilejski nagradi *prvo s 600 K*
drugo s 300 K

za najboljši dve izvorni, za proizvajanje sposobni

epiški skladbi

(oratorij, balada, romanca, legenda, epiški cikel)

za veliki orkester, soli in zbor

Snov bodi vzeta iz domače zgodovine ali legende, in domačega bajeslovja ali domačega življenja ali se naslanja na kak slovenski izvorni (narodni) poem.

Po obsegu naj skladba izpolni pol koncertnega večera. — K ti konkurenci se vabijo vsi domači skladatelji. — Skladbe je poslati

do 1. januarja 1900

„Glasbeni Matici“ v Ljubljani, na zavitku označene kot konkurenčne skladbe in opremljene s kakim geslom ali drugim znakom. Isto geslo bodi napisano na zapečatenem zavitku, v katerem je ime skladateljevo. — Za oceno skladb in razsodbo o njih sposobnosti za proizvajanje se bo sestavila posebna strokovna jury.

Skladbe ostanejo z vsemi pravicami last skladateljev. »Glasbena Matica« ima samo pravico do prepisa in proizvajanje za-se in za »Zvezo slovenskih pevskih društev« kjer in kadarsibodi. — K obilni udeležbi vabi

odbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani.

440 1-3

Fran Ravnihar, s. r., t. č. predsednik.

Naznanilo.

Na c. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani se vrše v poletnem obroku vzprejemni izpiti za stop v I. razred šolskega leta 1898/99 dne 16. julija pošenši ob 8. uri zjutraj.

Učenci, ki želé delati ta izpit, naj se spremljani od svojih starišev ali njih odgovornih zastopnikov oglašé dne 10. julija mej 8. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesó krstni list in obiskovalno spričevalo, ako so doslej obiskovali ljudsko šolo. Plačati morajo tudi 3 gld. 30 kr. pristojbine, ki se njim vrne, ako vzprejemnega izpita ne zvrše z dobrim vspehom.

Vnanji učenci se k vzprejemnim izpitom tudi lahko oglašé pismeno, ako pravočasno po pošti pošljejo gori navedeni listini in pristojbino.

Po naredbi veleslavnega deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894, št. 2354, smejo se odslej učenci, ki po svojem rojstvu in po rodinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem Mestu in Radovljici in ozemlju okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini, v ljubljanski gimnaziji vzprejemati le izjemoma, v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih, in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta. Zaradi tega se opozarjajo stariši onih učencev, ki potrebujejo takega dovoljenja, da si je pravočasno po posebni prošnji preskrbé pri veleslavnem c. kr. deželnem šolskem svetu.

V Ljubljani, dne 28. junija 1898.

442 3-1

Ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije.

Otvoritveno naznanilo.

„NARODNA KAVARNA“

na Dvorskem trgu v Pongratz-evi hiši.

Visokočastitemu p. n. občinstvu naznanjam, da sem otvoril gori omenjeno, popolnoma novo opravljeno ter z vsemi udobnostmi opremljeno kavarno

dne 25. junija 1898.

Dekoracije in pohištvo v tej kavarni izvedeno je v jugoslovanskih motivih po načrtih arhitekta g. J. Jagra in mizarja g. J. Primožiča, tapetarska dela izvršila je tverdka J. N. Naglas, slikarska g. Kramaršič in g. Terdan, pleskarska gosp. Bricelj, stopnjice izvršil je g. Žabkar in stole tverdka J. Verbič v Bistri.

Prostori so zračni in visoki ter obstojé: iz biljardne sobe z dvema biljardoma, bralne dvorane in iz dveh igralnih sob.

Na razpolago so vsi tu- in inozemski najbolj čitani časopisi.

V nadeji, da sem uredil kavarno vsem zahtevam slavnega p. n. občinstva, potrudil se bodem, ustreči željam vseh mojih častitih p. n. gostov.

Postregel bodem z izvrstno belo in črno kavo, čaji, likéri in z raznimi pijačami kakor tudi z Auerjevim in plznskím pivom; v poletju z vedno svežim sladoledom, limonado, malinovim sifonom itd. ter izborno kavo za zajutrak, osobito v Ljubljano dohajajočim gostom v priporočilo.

Opirajoč se na zaupanje, katero mi slavno občinstvo že mnogo let izkazuje, se zahvaljujem za to zaupanje in se nadejam, da mi isto še v večji meri v moji novi kavarni nakloni.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Fran Krapeš
kavarnar.

436 3-3

Dunajska borza.

Dne 28. junija.		Dne 27. junija.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 60 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163 gld. 25 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	201 gld. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 50 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 " 50 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 " — "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 35 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 " — "	Rudolfove srečke, 10 gld.	27 " — "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 " 75 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 35 "	Salmove srečke, 40 gld.	85 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 20 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 " — "	St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 50 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 " 85 "	Dunavske vravnave srečke 5%	128 " 75 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	907 " — "	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	110 " — "	Ljubljanske srečke	22 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	359 " — "	Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 " 50 "
London vista	119 " 95 "	4% kranjsko deželno posojilo	99 " — "	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3515 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 80 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	432 " — "
20 mark	11 " 73 "	Prijoritne obveznice državne železnice	220 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 " 25 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 52 1/2 "	južne železnice 3%	181 " 75 "	Splošna avstrijska stavbinska družba	109 " 50 "
Italijanski bankovci	44 " 35 "	južne železnice 5%	126 " 85 "	Montanska družba avstr. plan.	161 " 35 "
C. kr. cekini	5 " 63 "	dolenjskih železnice 4%	99 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	173 " — "
				Papirnih rubljev 100	127 " — "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.